

LUBLANSKE NOVIZE

JANN. FRIDR. EGERJA,

Srēda 17. d.



Prosenza 1798.

Nro. 5.

Dunej 6. Prosenza.

Novi vajvod v' Vitembergi Fridrih je tretji dan Prosenza svitlimu Zesarju pustil napovēdat., de njegov ozhe je vmerel, inu on sa njim vajvodstvo nastopil.

Firfhtina Isabella Lubomirska je vkasala skerbno pomozh dajati sastojn na nje grafhinah v' Gallizii bolnikam, katerih je na eni kushni bolesni silno dosti v' postelah. Nje ofkerbnik na gradovih gospod Polikovski si velike skerb persadene, bolnikam postrezhi. Svitli Zesar je pustil oba pohvalit, inu gospodu Polikovski eno slato svetino na vrat obēsit.

Mestnani v' Vajdhofen so Zesarju dali is dobre vole sa vojskno perklado 838. goldinarjov, inu en mestnan is Krakoviga na Polskim je dal sto inu petdeset rajnsh.

Na Dneju je v' pretezhenim leti petnajst tavshent ludi vmerlo; do devetdeset let inu zhes jih je 33. doshivelo; shest ludi zhes sto let, inu eden je bil 104. let star. Rojenih je enajst tavshent; porok je bilo dva tavshent sto inu sedemdeset. V' nori hishi je sto shestdeset inu pet mosh, sto inu shtirnajst sh.n. Najdenih otrok je bilo tavshent ofemsto inu ofemdeset.

Franzosko.

Visharji so ene novize v' Parisi prepovedali, inu natiskalishe sapreti pustili sato, ker je novizar pisal, de shvajzarji inu prajsovi Kral bodo nekaj shvajzarske deshele franzosam dali, inu de franzosi bodo Prajsu drugej deshele dali namesti tiga kar jim bode v' shvajzu dal. Timu novizarju so visharji ozhitali, de nalash take rezhi pishe, katere franzosam dobro ime odjemlejo.

Dvajseti dan Grudna so sbrani moshje v' Parisi generala Bonaparte gostovali; shest sto jih je per misi sedelo, inu na enkrat vkup kosilo.

She smiraj mozno perpravljajo k' vojski super Anglese, inu kako bodo naradili, de bi zhes morje v' Anglio prestopit mogli. Bonaparte se

pogo-

pogostim od tiga pogovarja s' visharjimi, inu s' ministri.

Pretezheno leto je v' Parisu rojenih tri inu dvajset tavshent pet sto petdeset inu ofem otrók; merlizhov je bilo dvajset tavshent dva sto devetdeset inu eden; porók so shteli pettavshent shest sto trideset inu ofem. Sakonov je bilo lozhenih tavshent shtirideset inu trije. Sakonski bres otrók so gori vseli sa svoje ofem inu trideset otrók od ptujih starishov.

Anglia.

Gospodje Fox inu Sheridan sta si naprej vsela, ne vezh v' Parlament hoditi; vunder sta pershla 14. dan Grudna rekozh: de prideta se super postavit novem nakladam inu davkam, katere si je minister Pitt smislil. Sheridan je ministru ozhital, de je vojsko sazhel s' franzosam savolo vere inu kriviga sadershanja med franzosmi, inu vunder ni otel mir narediti samo savolo otokov Trinitad, Zeilon, inu savolo Nosa dobriga upanja, ker jih nezhe Shpanzam inu Hollandu nasaj dati. Zhe bodo take dazie, pojdejo vsi kupzi na kant.

Fox je govoril, kako ludje godernajo zhes nove filne inu prevelike naklade, inu je djal, de ni mogozhe trikrat tulikaj dajat, kakor druge leta. Na to so gospodje zeliga Parlamenta sazheli voliti, inu so vunder ministru vse pervolili.

Mesto

Mesto London inu okrajna okrog Londona se pertoshio zhes nove presilne dazie, inu profio, de bi Parlament v' nje nepervolil.

Ena fregatta se je spuntala, offizirje pomorila, inu se pod shpanskiga Krala podvergla; to se je sgodilo v' Ameriki.

Nemshka.

Zefarski minister first Reufs je 28. d. Grudna pred noviga prajsoviga Krala pushten bil, inu je svoje pisma Kralu podal, v' katerih je sa poslanika postavljen.

Prajsovi Kral je dal ukaso na vse kanzlie, de je dosti flushabnikov v' kraljevih flushbah, katiri sa nizh niso, kakor de sastojn kruh jedo inu drugi namesti njih delajo. Taki morejo ob flushbo priditi, al zhe so vunder sa kaj drugiga, se imajo h' takim delam prestavit, sa kakorshne so. Leni poradni inu sanikarni imajo potepeno odgnani biti. Sakaj bolsihi je, de en sam terpi, kakor zele deshele. Kralstvo ima premarjo denarjov, de bi take nedelovnike sastojn paflo.

Lublana.

Ponedelek so pelali nekaj blaga inu oblazhil, kar h' Turnovimu regimentu flishti, od tod pruti lashtkim; vezheraj je shel leibbatallion tiga regimenta prozh. Pravio, de regiment Teizhmalter v' Lublano pride namesti Turnoviga.

Vczh

Vezh offizirjov od generalštana je shē fhle v' Benezhio; tē dni grēde nih oberstar gospod Zah sa njimi. General Baron Sekendorf je shel v' nedēlo na shtajersko k' svojim regimentam, on je dobil shēst regimentov kojnikov pod svoje povele, kateri okoli Zela, inu Marburga stojē.

Is Tersta so fhli zefarski po morji v' Beneške; tudi is Koratana inu Tirol ih je nekaj na Beneško naprej stopilo. Skoraj bomo flifhali, s' kaisenim veselam so ih Benēzhani prejeli; sakaj franzosov so bili notri do gerla fiti.

Pisma is Rima perpovēdujejo, de v' Rimi je en punt vstal; kaj inu kako se je godilo, se dosedaj na tanko vēdit nemore; v' kratkim se bode vezh flifhalo.

Na povele moskovitiskiga Zesarja so prejeli nekateri puntarski Polzi svoje saflusheno pokrjenje v' mēsti Vilno. Narprēd so im ushēsa odrēsali, potle nosnize pretergali, inu na shive dni v' Sēverio isgnali; med timi so triē priorji trēh klofhtrov, dva offizirja, dva gospoda, en besēdni doktor, en profesor, en sodnik, inu en pisar.

Zefarski grēdo po sgorneh deshelah v' eno mēro pruti Pēmskim od Rajne nasaj. Kar svitli Zesar soldatov she na nēmskim pušti, pridejo na Bajersko; poglavitni kvarter bode v' Freisingi stal; nekaj kojnikov she ostanē v' Breisgavi.

Bonaparte ſhe ni perſhel naſaj v' Raſtadt do noviga leta. Eni pravio, de po novim leti ima priditi; drugi govorę, de ga nebode naſaj, inu de negovi ludję ſo vſe negove rezhi pobrali, inu v' Paris pelali, on pa pojde na ravnost zhes Angleſe.

Moremo ſpęt kaj od nekidanih Krajnsov povędat. Slovenzi ſo radi ptuje pod ſtręho jema-ji, inu ih goſtovali. Vſe boſhje ſluſhbe ſo bile med drugemi ſhegami tudi s' goſtariami obhajave; notri do danaſhnih dnevvov ſo imęli goſtovanje per S-hodiſhah, ſejmih, inu ob velikih godovih. Sleherni ptujez je bil goſt; vſakiga potųji-ga s' zhaſtjo prejęli; nih dobrota pruti popotnim je bila taka, de imę eniga ptujga inu eniga goſtu je bilo vſe eno; ſledni od drugot prideozhi je bil goſt, v' goſtje vsęt; inu ako bi kdo nebil popotniga goſtoval, ſo mu ſoſędje hiſho s' vſim premoſhenjam poſhgali. Helmoldus piſhe od flo-vensov, de nobeno ludſtvo na ſvęti negoſtuje ta-ko rado, kakor flovenzi.

Befęda: góſt je enaka latinski: hospes ali hoſtis, inu nemſhki: Gaſt. Uzheni moſhje ſo davno pred nami ſkaſali, de latinzi, Nemzi, inu Slovenzi nekradejo eden drugimu beſęde, te-muzh de ſo med ſeboj bratje ene ſilno ſtare ma-tere, kaęera ih je v' Aſii med Perſianmi inu dru-gimi ludſtvami rodila. Zhe ſo dalaj narasen ſhli, bol ſe je lozhil jeſik med nimi; ſame koreninſke beſęde imajo ſhe nekaj ſtare podobnoſti. Sa-torej

torej je neumno jesikam tatvino ozhitat, ampak je tręba vędit, de nafhi europejski jesiki tudi s' Persiskim inu Hebrejskim staro shlahto, inu nękaj podobnosti kashejo.

Pervi Slovenzi na krainskim so bili pod oblastjo rimskih Zesarjev; potle so ih pod svojim jarmam imęli Hunni, Goti, Franki inu Longobardi; vunder je ostalo med krajnzi nękaj starih navad, inu postāv. Svojih lastnih kralov niso imęli, temuzh samo ob zhasi ene vojske so eniga sa poglavitniga Bojevoda svolili, na katęriga so saupanje imęli. Beseda Kral pride morebit od besęde kraj, kakor bi otel rezhi, ta zhlovek ima en kraj ali eno pokrajno v' oblasti, satorej je on, en Krajel ali Kral.

Drugi gospodje so se imenovali Knęsi. Knęs je dandanafhni al firsht al en graf. Od tiga so fhe sedaj imena, postavim val knęshjak na Pivki, knęshnek ena senoshet per Radolzi, inu ena stara pęsem od Marka Knęsa. Ena grafia ali ena knęshia je vse eno.

Vmerli so v' Lublani.

8. dan Profenza.

Anna Hofmann, vedova, 64. l. v' duhovni hišhi Nro. 225.

9. dan.

Mertva rojena hzhi Fränzeta Kotnik na predmęstji Nro. 56.

Lisa Tifhlarza, deklę, 60. l. pred pisanmi vrami Nro. 6.

10. dan.

Maria Dolnizharza, deklè, 70. l. v' Terno-
vim N. 72.

Anton Gerstenmaier, kluzhavenkarja sin, 3. l.
sa sidam.

Maria Fink, vedova, 85. l. v' shpitalski gafi
Nro. 264.

Miha Jorgi, delovez, 35. l. per vsmilenih.

Shitna zëna v' Lublani na tergu
3. dan Profenza 1798.

	fl.	kr	fl.	kr	fl.	kr.
Psheniza 1. mernik	1	54	1	51	1	42
Turfhiza - - -	1	25	—	—	—	—
Ròsh - - - -	1	25	1	22	1	20
Jezhmen - - -	—	—	—	—	—	—
Profo - - - -	—	—	—	—	—	—
Ajda - - - -	1	15	1	8	—	—
Oves - - - -	—	58	—	—	—	—

Vendana od Lublanske mēstne Gospofke
na 13. dan Profenza 1798.

13.. dan. Profenza so v' Gradzi vsdignene:

57. 89. 76. 77. 73.

27. dan Prosenz bode v' Lublani vsdigvano.